

*Muudatused kinnitatud
Viiratsi lasteaed Rüblik
Direktori KK nr*

VIIRATSI LASTEAED RÜBLIK ÕPPEKAVA

Viiratsi 2023

Sisukord

LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA.....	3
ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED	5
ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS	6
LAPSE ARENGU HINDAMINE JA TOETAMINE.....	7
ARENGULISTE ERIVAJADUSTEGA (JA ANDEKAD) LAPSED	8
3 AASTASE JA 6–7AASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED	9
Üldoskused	9
Mänguoskused	10
Tunnetus- ja õpioskused	10
Sotsiaalsed oskused	11
Eneseregulatsiooni oskused	12
ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED NING 6–7AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED VALDKONDADE KAUPA.....	13
Valdkond Mina ja keskkond	14
Valdkond keel ja kõne.....	15
Valdkond Matemaatika	17
Valdkond Kunst.....	18
Valdkond Muusika	19
Valdkond Liikumine.....	19
KOOSTÖÖ VANEMATEGA: PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS	20
ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	22

LASTEASUTUSE LIIK JA ERIPÄRA

Viiratsi lasteaed Rüblik on Viljandi valla munitsipaallasteaed, mis pakub alushariduse omandamise võimalust 1,5-7aastastele lastele. Lasteaed tegutseb kolmes eraldi õppekohas- Vana-Võidu majas on avatud 2 rühma, Tiigi majas 2 rühma ning Nooruse majas 5 rühma, kus vastavalt vajadusele on loodud sõimerühm, lasteaiarühmad, liitrühm ning sobitusrühm.

Lasteaias on 42 töötajat, sh 16 rühmaõpetajat, 9 õpetaja abi, 2 assistenti, tugiisik, liikumisõpetaja, 2 muusikaõpetajat ning 2 logopeedi.

Viiratsi lasteaia Rüblik visioon on:

Ühtse meeskonnana oleme loonud igat last toetava, kaasaegseid arenguid arvestava õpi- ja kasvukeskkonna.

Missioon on:

Loome igale Rüblikule turvalise mängumaa, toetades tema iseseisvust, loovust ja hoolivust.

Põhiväärtused, mida oma töös oluliseks peame:

KOOSTÖÖ	<ul style="list-style-type: none"> Töötame igapäevaselt ühiste eesmärkide nimel ning panustame organisatsiooni arengusse; Oleme avatud ja paindlikud, anname ja võtame vastu ausat ning konstruktiivset tagasisidet.
POSITIIVSUS	<ul style="list-style-type: none"> Oleme lugupidavad, heasoovlikud ja abivalmid; Oleme positiivsed ja keskendume lahenduste leidmisele; Peame lugu heast huumorist ja mängurõõmust; Väärtustame enda ja teiste vaimset tervist ning teeme teadlikke valikuid oma tervise hoidmiseks.
PROFESSIONAALSUS JA ENESEARENG	<ul style="list-style-type: none"> Oleme uudishimulikud õppijad ning professionaalsed, pädevad ja usaldusväärsed partnerid erinevatele huvigruppidele.
LAPSEST LÄHTUMINE	<ul style="list-style-type: none"> Seame esikohale lapse, tema huvid ja vajadused; Loome mängulise, turvalise ja arengut toetava keskkonna

Oleme liitunud **Ettevõtliku Lasteaia** võrgustikuga, mille põhimõtetest lähtuvalt toetame lapse iseseisvust ja ettevõtliku hoiaku kujunemist, toetame lapse otsustusvõimet ning innustame tegutsema.

Üks rühm on liitunud programmiga „**Samm-sammult**“. Samm-sammult õppeprogramm on tõenduspõhine programm, mille eesmärgiks on õpetada lastele õpioskusi, empaatiat, tunnetega toimetulekut ja probleemide lahendamise oskust. Programm on koostatud selliselt, et see aitaks

lastel õppida, harjutada ja kasutada eneseregulatsiooni oskusi ning arendaks sotsiaalset ja emotsionaalset võimekust.

Oleme liitunud **Tervist Edendavate Lasteaedade** võrgustikuga, mille eesmärgiks on hoida ja tugevdada laste ja personali tervist ning toetada iga lapse individuaalset arengut.

Osaleme **Keskkonna Investeeringute Keskuse (KIK)** keskkonnateadlikkuse programmides, mis võimaldab koolieelikute rühmal osaleda aktiivõppeprogrammides. **Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni ameti (PRIA)** koolikava toetus aitab tõsta laste teadlikkust põllumajandus- ja toidusektorist.

Lasteaia eripäradeks on:

- Õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel lähtutakse **projektõppest**, mis on üles ehitatud laste huvide ja initsiatiivi realiseerimisele ning ärgitab lapsi innukalt otsima lahendusi neid huvitavatele küsimustele.
- Lasteaia avar kõrghaljastusega **õueala** loob soodsad tingimused loodus- ja õueõppeks ning pakub aastaringselt mitmekülgseid võimalusi erinevateks sportlikeks tegevusteks (rattarada, kelgumägi, jalgpalli miniplats, madalseiklusrada).
Õuealale on kujundatud laste miniaed istutuskastide ja viljapuudega, kus lapsed kasvatavad enda tarbeks aiasaadusi, suvelilli ja ürte ning ülejäägid komposteerivad spetsiaalses kompostis.
- Viljandi linna lähedus loob võimalused õppetöö mitmekesistamiseks ja lastele vahetute kogemuste ja elamuste saamiseks (muuseum, teater, lossivaremed, vaatamisväärsused, linnaruum tervikuna jmt).
- Kõik lapsed, sõimeealisest kuni koolieelikuteni, osalevad **pilliõppes**. Lasteaia rikkalik pillipark (väikekanded, ukuleled, Orffi pillid) mitmekesistab muusikategevusi ja pakub eduelamusi ning tekitab huvi pilliõppe vastu juba varases eas.

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse igakülgne ja järjepidev areng alushariduse omandamiseks kodu ja lasteaia koostöös.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt.

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted:

- 1) selgitatakse välja lapse oskused ja arengu tase, millest lähtuvalt kavandatakse õppe- kasvatustegevused;
- 2) tagatakse lapsele eduelamus;
- 3) toetatakse lapse loovust, huvi ja omaalgatust;
- 4) luuakse turvaline, hooliv ja koostöine õhkkond;
- 5) väärtustatakse demokraatlikke suhteid ning lugupidamist enda ja teiste suhtes;
- 6) lõimitakse erinevaid valdkondi ja tegevusi, rakendades mängu, katsetamist, liikumist, muusikat ja teisi aktiivset õppimist ning loovust toetavaid õppeviise nii individuaalsetes tegevustes kui ka grupis;
- 7) väärtustatakse eesti kultuuritraditsioone ning arvestatakse teiste kultuuride eripäraga;
- 8) korraldatakse digitehnoloogia mõtestatud kasutamist seatud eesmärkide täitmiseks ning laste kaasatuse suurendamiseks.

Lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutavad kõik lapsega tegelevad täiskasvanud. Meeskonnatöö korraldamiseks loob tingimused lasteaia direktor.

Õpikäsitus

Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervise seisundit jms. Täiskasvanud on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.

Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

Õppe- ja kasvatustegevuse kaudu luuakse tingimused, et laps oleks suuteline:

- 1) kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- 2) seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- 3) kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- 4) arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- 5) hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- 6) tunda rõõmu enda ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

Viiratsi lasteaia Rüblik õppe- ja kasvatustegevus toimub rühma päevakava ja lasteaia õppekava alusel.

Planeeritud õppe- ja kasvatustegevused toimuvad 15. septembrist 15. maini. Muul ajal toimub õpitu kordamine ja kinnistamine ning päevategevused kajastuvad päevikus.

Septembri kahel esimesel nädalal viiakse läbi laste arengu hindamine.

Lasteaia rühmad Viiratsi õppekohas on avatud 7.00-18.00 ning Vana-Võidu õppekohas 7.00-19.00. Viiratsi õppekohas töötab igas rühmas kaks õpetajat ja õpetajaabi, Vana-Võidu õppekohas on igas rühmas üks õpetaja, assistent ning õpetaja abi. Õppe-kasvatustöö Viiratsi lasteaias Rüblik toimub eesti keeles. Rühmad komplekteeritakse arvestades laste vanust 1. oktoobri seisuga.

Rühma päevakava koostamisel jälgitakse, et lastel oleks piisavalt aega ja võimalusi aktiivseteks ja vaikseteks tegevusteks. Sõltuvalt ilmastikutingimustest viibitakse õues 1-2 korda päevas. Pooleteise- kuni kolmeaastastele lastele võimaldatakse vähemalt üks kord päevane uneaeg ning vanematele lastele on tagatud päevas vähemalt üks tund puhkeaega.

Lasteaia päevakava:

- 07.00 Laste hommikune saabumine. Loov- ja õppemängud.
- 8.30 Hommikusöök
- 9.00 Hommikuring. Planeeritud õppe- ja kasvatustegevused
- 10.45 Õuetegevused
- 12.30 Lõunasöök
- 13.00 Puhkeaeg
- 15.00 Arendavad tegevused. Individuaalne töö lastega. Vaba mäng

15.45 Õhtuode

16.30 Individuaalne töö lastega. Vaba mäng toas või õues

18.00 Suletakse ukse Viiratsi õppekohas

19.00 Suletakse ukse Vana-Võidu õppekohas

Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine on paindlik, võimaldades igal rühmal arvestada laste individuaalsusega ja valida vastavalt sellele sobilik metoodika

. Tegevuste läbiviimisel tuginetakse nädala-, kuu- või projektiplaanile ning kasutatakse aktiivõppe meetodeid (projektõpe, Ettevõtlik Kool, õuesõpe jmt).

LAPSE ARENGU HINDAMINE JA TOETAMINE

3-7aastaste laste arengu hindamine toimub J. Rebase, K. Kirbitsa ja R. Variku väljatöötatud arengu jälgimise mängu „Mina oskan juba“ kaudu kaks korda õppeaasta jooksul. Lisaks kasutatakse koolivalmiduse hindamiseks E.Kikase joonistamise testi, mille sooritavad kõik koolieelikud enne koolivalmiduskaardi koostamist.

1,5-3aastaste laste arenguhindamine toimub õpetaja valitud vahendite kaudu eeldatavate tulemuste järgi.

Lapse arengu hindamisel tuginetakse järgmistele põhimõtetele:

- 1) Lapse arengu hindamine (edaspidi *hindamine*) viiakse läbi lapse eripära mõistmiseks, lapsele vajaliku toe väljaselgitamiseks, arengu ja positiivse enesehinnangu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks.
- 2) Hindamine on igapäevane osa õppe- ja kasvatusprotsessist. Hindamisel jälgivad ja analüüsivad õpetajad lapse arengut nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õppe- ja kasvatustegevustes.
- 3) Hindamise aluseks on lapse arengu eeldatavad tulemused vanuseti üldoskustes ja õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades. Õpetaja tutvustab vanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust lapse arenguevestlusel.
- 4) Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades lapse pingutusi ja saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

Lähtuvalt lapse arengu hindamise tulemustest, viib õpetaja vanemaga läbi lapse arenguevestluse vähemalt 1 kord õppeaastas, kus annab vanemale tagasisidet lapse arengust ja õppimisest

tulemustest. Vestluses osalejad lepivad kokku edasised tegevused lapse arengu toetamiseks ning kokkulepped dokumenteeritakse.

Lasteaia õppekava läbinule väljastab lasteaed koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse arengu tulemused.

ARENGULISTE ERIVAJADUSTEGA (JA ANDEKAD) LAPSED

Arengulise erivajadusega (edaspidi AEV) laps on laps, kelle võimetest, tervislikust seisundist, keelelisest, kultuurilisest ja sotsiaalsest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi ja kohandusi lapse arengu eeldatavates tulemustes, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel või lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatustegevuse meetodid, igapäevatoimingud, alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal sh tugispetsialistid). Arenguline erivajadus on nii mahajäämus eakohasest arengust kui ka andekus mingis arenguvaldkonnas.

AEV laste märkamise ning välja selgitamise eest vastutavad rühmaõpetajad ja logopeed. Laste eripärade ja erivajaduste väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilist ja psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes lapse käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, lapse ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist. Vajadusel suunatakse laps lapsevanema nõusolekul täiendavatele logopeediliste, psühholoogiliste ja/või meditsiinilistele uuringutele. Kogu õppeaasta vältel jälgivad rühmaõpetajad lapse käitumist ja arengut. AEV märkamise puhul teavitab rühmaõpetaja sellest õppealajuhatajat ja logopeedi, kellega koostöös kavandatakse edasised tegevused. Vajadusel, (lähtuvalt lapse arengu analüüsist) ning lapsevanema nõusolekul, koostatakse lapsele tugimeeskonna (rühmaõpetajad, logopeed, õppealajuhataja) poolt individuaalne arenduskava (edaspidi IAK). Kokkuvõtte lapse individuaalse arenduskava rakendamisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest tehakse õppeaasta esimese ja/või teise poolaasta lõpus. IAK koostamise, rakendamise ja analüüsimise protsessi koordineerib õppealajuhataja. Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, koostatakse samuti IAK ning tagatakse seeläbi eesti keele õpe rühmaõpetajate poolt kaasates logopeedi. Erivajadustega laste arengut toetavad lasteaias lisaks rühmaõpetajatele logopeed, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja, võimalusel tegeleb lapsega individuaalselt lisaks lasteaia tugiisik. Tugispetsialistide teenuse võimaldamine/rakendamine on eelnevalt kokku lepitud lapsevanemaga ning vanem annab selleks suulise ja/või kirjaliku nõusoleku.

Logopeedi tegevused lasteaias:

- 1) koostöös rühmaõpetajatega selgitab välja logopeedilist sekkumist ja abi vajavad lapsed, vajadusel koostab individuaalsed arenduskavad kõne arengu toetamiseks;
- 2) individuaalse ja/või rühmatöö käigus toetab läbi metoodiliste mängude lapse kõne arengut;
- 3) teeb koostööd lapse vanematega, õpetajatega ja teiste vajalike spetsialistidega;
- 4) nõustab ja toetab rühmaõpetajaid ning lapsevanemaid lapse kõne arendamisel;
- 5) teeb õpetajale, lapsevanemale või lasteaia direktorile ettepanekuid edaspidiseks õppe- ja kasvatustegevuseks ning lasteasutuses pakutavate meetmete sh tugiteenuste rakendamiseks.

Tugiisiku tegevused lasteaias:

Tugisikule annab tööülesanded rühmaõpetaja või õppealajuhataja ning töö sisu, ülesanded ja korralduse määravad lapse individuaalsed vajadused.

- 1) abistab ja motiveerib last individuaal- ja rühmategevuses;
- 2) õpetab ja julgustab igapäevaelus toime tulema;
- 3) jälgib ja toetab lapse tervislikku ja emotsionaalset seisundit;
- 4) teeb koostööd rühmaõpetajatega ja tugimeeskonnaga lapse igakülgse arengu ja toimetuleku toetamiseks.

Tugiisiku dokumendid (tööplaan, laste individuaalsed kaardid, laste päevikud) on digitaalsed. AEV lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutavad kõik lapsega tegelevad täiskasvanud. Meeskonnatöö korraldamiseks loob tingimused lasteasutuse direktor.

3 AASTASE JA 6–7AASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

Üldoskused

Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;
- 2) tunnetus- ja õpioskused;
- 3) sotsiaalsed oskused;
- 4) eneseregulatsiooni oskused.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi tegevuste kaudu, lõimides erinevaid valdkondi ja kasutades erinevaid õppeviise.

Üldoskused on aluseks põhikooli riiklikus õppekavas toodud üldpädevuste ja ennastjuhtiva õppija kujunemisele.

Mänguoskused

Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus ja loomulik õppimisviis. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, harjutab ning rakendab uusi oskusi, õpib suhtlema ja koostööd tegema ning sobival viisil enda tundeid ja soove väljendama. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3aastane laps:

- 1) suudab väikeses grupis lühiajaliselt mängule keskenduda;
- 2) kasutab mängudes realistlikke ja asendusmänguasju;
- 3) jäljendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut;
- 4) sooritab üksteisele järgnevat lihtsaid mängulisi toiminguid;
- 5) kutsub kaaslasi oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga;
- 6) suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu;
- 7) suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab mängule keskenduda;
- 2) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
- 3) rakendab mängudes oma kogemusi, teadmisi ja oskusi;
- 4) algatab mängu ja arendab mängu sisu;
- 5) täidab mängudes erinevaid rolle;
- 6) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- 7) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada.

Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetusoskused seisnevad oskuses tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse - taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust oma tunnetusprotsesse õppimise eesmärgil kasutada - hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3aastane laps:

- 1) tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega;
- 2) suudab huvipakkuvale tegevusele lühiajaliselt keskenduda;
- 3) mõistab lihtsamat kõnet;
- 4) valdab eseväljenduseks sobivat sõnavara;
- 5) väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses;
- 6) suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;
- 7) leiab võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid jooni;
- 8) rühmitab objekte ühe tunnuse alusel;
- 9) suudab järgida lihtsat juhust;
- 10) oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab õppimisele kuni 30 minutit keskenduda;
- 2) saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- 3) suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust;
- 4) esitab õppe- ja kasvatustegevuste käigus küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada;
- 5) rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- 6) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- 7) kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades;
- 8) kasutab sobivaid digivahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.

Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka kaaslast, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3aastane laps:

- 1) oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada;
- 2) on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada;
- 3) osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
- 4) saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest;
- 5) loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;
- 6) jagab mõnikord asju ka teistega;
- 7) algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust;
- 8) oskab väljendada oma vajadusi ja soove.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda;
- 2) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 3) oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi;
- 4) teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi;
- 5) järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 6) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 7) osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides;
- 8) suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.

[Eneseregulatsiooni oskused](#)

Eneseregulatsiooni oskuste all mõistetakse oskusi, mis on seotud töömälu, tähelepanu ning pidurdusprotsesside suunamise ja oma käitumise kavandamisega. Eneseregulatsiooni oskused võimaldavad lapsel olukordadele paindlikult reageerida, erinevaid seoseid märgata ja lahendusi leida.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 3aastane laps:

- 1) tuleb toime vanematest eemalolekuga;
- 2) tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;
- 3) suudab lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;
- 4) suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;
- 5) saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega;
- 6) paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;
- 2) kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni;
- 3) suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda;
- 4) oskab erinevates olukordades sobival viisil käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 5) saab hakkama eneseteenindamisega, kasutab vahendeid heaperemehelikult, koristab enda järelt ning tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- 6) kasutab vajadusel vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi.

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED NING 6–7AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED VALDKONDADE KAUPA

Lõimitud õppe- ja kasvatustegevused

Õppekava rakendamine käib läbi projektõppe, mis võimaldab lõimida kõigi õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade sisu ja tegevusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning 6–7aastase lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse seitsmes valdkonnas (edaspidi *valdkonnad*):

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) matemaatika;
- 4) kunst;
- 5) muusika;
- 6) liikumine.

Valdkond Mina ja keskkond

Valdkond *Mina ja keskkond* õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) toetada last iseenda ja ümbritseva maailma tundma õppimisel ja mõistmisel;
- 2) suunata last ümbritsevat maailma mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema;
- 3) suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeltõlge tegema;
- 4) suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama;
- 5) suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama;
- 6) suunata last mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehis ning digikeskkonna erinevusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid;
- 2) oskab nimetada oma kehaosade nimetusi, eristab isiklike kehaosi ning nendega seotud privaatsed ja avalikku käitumist;
- 3) oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- 4) oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid;
- 5) oskab nimetada Eesti riiklike sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi;
- 6) saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid;
- 7) oskab ebameeldivates või ebaturvalistes olukordades ennast kehtestavalt ja turvaliselt käituda ning julgeb ja oskab vajadusel abi kutsuda;
- 8) oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida;
- 9) oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid;
- 10) märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt;
- 11) tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust;
- 12) oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites;

- 13) oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest;
- 14) oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega;
- 15) oskab liikluses ohutult käituda;
- 16) oskab kirjeldada peamisi põhimõtteid tervislikuks ja mitmekesiseks toitumiseks ning selgitab miks neid põhimõtteid on oluline järgida;
- 17) oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel;
- 18) oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine;
- 19) teab digitehnoloogia ja interneti turvalise kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas;
- 20) oskab digivahendeid eesmärgipäraselt ja heaperemehelikult kasutada ning juhib lihtsamaid robotikaseadmeid.

Valdkond keel ja kõne

Valdkond *Keel ja kõne* õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused keelt kuulata ja aktiivselt kasutada õppe- ja kasvatustegevustes ja igapäevatoimingutes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja vanust;
- 2) luua lapsele võimalusi eesti ja teiste keelte ning kultuuridega tutvumiseks;
- 3) pöörata tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutades miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi, liikumist ja näitlikke vahendeid;
- 4) suunata last õpitut erinevates kontekstides, olukordades ja suhtlussituatsioonides, sh väljaspool lasteaeda, kordama;
- 5) õpetada last suhtlemisel keelevahendeid kasutama;
- 6) suunata last ettelugemise, raamatu illustatsioonide vaatamise, jutustamise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise kaudu kirjandust mõistma ja hindama;
- 7) toetada lapse lugemishuvi ja lugemis- ning kirjutamisvalmiduse kujunemist žanriliselt mitmekesiste ja pildirikaste raamatute ettelugemise ja õppe- ja mänguvahendite, sh meediumide ja digivahendite, kasutamise kaudu;

- 8) toetada lapse huvi ja väärtushinnangute kujunemist suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
- 4) oskab jutustada pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada ka oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) oskab kasutada kõnes õigesti kõiki käände- ja pöördvorme ainsuses ja mitmuses;
- 7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 8) oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 9) tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu ja neist koosnevaid lihtsaid lauseid;
- 10) oskab joonistähedega kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
- 11) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane eesti keelt teise keelena kõnelev laps:

- 1) mõistab lihtsamat eestikeelset kõnet, kui see on esitatud tuttavatel teemadel selgelt ja aeglaselt;
- 2) tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelelisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes;
- 3) saab aru korraldusest õpitud sõnavara piires ja toimib vastavalt;
- 4) saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires;
- 5) kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid;
- 6) hääldab õigesti kõiki eesti keele häälikuid ja eristab välteid;
- 7) tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu;
- 8) oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi sõnu joonistähedega;

- 9) teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule, mille keeleline keerukus vastab laste A.1 keeleoskustasemele.

Valdkond Matemaatika

Valdkond *Matemaatika* õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) suunata last matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes märkama, ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama, esemeid järjestama, rühmitama ja loendama ning nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama;
- 2) suunata last ajas ja ümbritsevas keskkonnas orienteeruma ning vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks kasutama;
- 3) seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid: kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut.
- 4) toetada lapse üldistamisoskuse kujunemist ja erinevate mõistete omandamist läbi objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6-7aastane laps:

- 1) oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse arvestades samaaegselt kahte tunnust;
- 2) oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*;
- 3) oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- 4) oskab liita ja lahutada kümne piires ning tunneb märke +, –, =;
- 5) oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- 6) oskab järjestada kuni kümme eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
- 7) oskab kasutada õigesti mõisteid *eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem*;
- 8) orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes: all - peal, kohal, keskel, äärel, vasakul – paremal;
- 9) oskab öelda kellaega täistundides;
- 10) oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaaegu õiges järjestuses;
- 11) oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva;

- 12) Teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
- 13) oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nöör vms);
- 14) tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada;
- 15) märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.

Valdkond Kunst

Valdkond *Kunst* õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused kogeda elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada oma ideid;
- 2) toetada lapse loovat eneseväljendust, katsetamist, lahenduste leidmist, olemasolevate oskuste kombineerimist uutega;
- 3) luua lapsele võimalused erinevate materjalidega tutvumiseks, nende tunnetamiseks ja omaduste tundma õppimiseks;
- 4) luua lapsele võimalused esteetilise kunsti, visuaalse kultuuri ja kultuuripärandi kogemiseks.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil;
- 2) oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja fantaasiaid;
- 3) kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt;
- 4) oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste tööde üle;
- 5) oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist tööd;
- 6) vaatleb kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda;
- 7) kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel;
- 8) loob digitaalset sisu (foto, heli, video, animatsioon).

Valdkond Muusika

Valdkond *Muusika* õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest;
- 2) julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse;
- 3) luua lapsele võimalused erinevate muusikaliste väljendusvormide ja pärimusliku muusika kogemiseks;
- 4) tutvustada lapsele Eesti, Euroopa ja maailma muusikalist pärandit.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) oskab laulda eakohaseid laule nii kaaslastega kui üksi;
- 2) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
- 3) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
- 4) oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge nii üksi kui koos kaaslastega;
- 5) oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule;
- 6) oskab tantsida eakohaseid tantse nii üksi kui koos kaaslastega;
- 7) oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel/ improviseerimisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.

Valdkond Liikumine

Valdkond *Liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused aktiivseks tegutsemiseks nii üksi kui ka rühmas, et laps tunneks rõõmu igapäevasest liikumisest erinevates keskkondades ja tingimustes;
- 2) rikastada lapse tegevusvõimalusi erinevate arendavate sportlike tegevustega;
- 3) toetada lapse üld- ja peenmotoorika ning kehalise võimekuse arengut läbi erinevate tegevuste ja liikumisviiside, tutvustada lapsele põhiliikumisi, erinevaid liikumismänge ja spordialasid, tantsu ja rütmikat ning käelisi tegevusi;

- 4) suunata last kasutama tegevustes ja harjutustes mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt;
- 5) toetada lapse liikumisoskuste ja kehaliste võimete arengut igapäevaste liikumist nõudvate tegevuste (matkade, vaba aja mängude, jalutuskäikude jms) kaudu;
- 6) pöörata tähelepanu lapse rühile, koordineerimisele, hügieenile ja ohutusele liikumisel.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele;
- 2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid;
- 3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;
- 4) oskab sooritada vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi;
- 5) suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
- 6) oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi juhendada;
- 7) oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi;
- 8) oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
- 9) oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid (pallid, lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);
- 10) oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mängu; 11) oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid.

KOOSTÖÖ VANEMATEGA: PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

Koostöö põhimõtted

- 1) Lasteaia personal teeb lapse arengu ja tervise toetamiseks lapsevanemaga koostööd, mis põhineb vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel;
- 2) Lasteaia õpetajad austavad lapsevanemate kasvatuspõhimõtteid ning loovad lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes;
- 3) Lasteaed tutvustab lastevanematele lasteasutuse õppekava, rühma aasta, kuu- ja nädala tegevuskavasid;
- 4) Lasteaed loob vanematele võimalused osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamisel ja läbiviimisel ning anda tagasisidet lasteaia tegevusele;

- 5) Vähemalt 1 kord aastas viivad õpetajad läbi lapse arengueestluse, et selgitada välja lapsevanema ootused lasteaiale ning anda tagasisidet lapse arengust ja üldoskustest.

Koostöövormid

- 1) Lastevanemate koosolekud;
- 2) Ühisüritused;
- 3) Lapse arengueestlused ja perevestlus;
- 4) Ümarlaud AEV lapse arengu toetamiseks koostöös lapsevanemate ja tugimeeskonnaga;
- 5) Vanemate kaasabi rühma ürituste ettevalmistamisel, materjalide hankimisel, õppekäikudel ja väljasõitudel osalemisel;
- 6) Lapsi arendavate õppevahendite ja digivõimaluste tutvustamine ning kirjanduse soovitamise ja vajadusel laenutamine.

ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

- 1) Lasteaias on loodud arendustöörühm, kes muuhulgas tegeleb ka õppekava uuendamisega.
- 2) Arendustöörühm analüüsib kord aastas õppekava rakendumist ning teeb vajadusel lasteaia pedagoogilisele nõukogule ettepaneku õppekava muudatusteks.
- 3) Õppekava parandus- ja muudatusettepanekuid saavad pedagoogid teha pedagoogilisel nõupidamisel ja lapsevanemad hoolekogu esindaja kaudu hoolekogu koosolekul.
- 4) Vajalikud muudatused viiakse sisse üks kord aastas 30. oktoobri seisuga pedagoogilise nõukogu otsusega.
- 5) Õppekava uuendamise korra täitmise eest vastutab lasteaia direktor.